

Tasehallinnan suuntaviivojen mukaiset ehdot ja edellytykset reservipalvelujen tarjoajille ja tasevastaaville

1 Johdanto

Euroopan Komission sähköjärjestelmän tasehallintaa koskevista suuntaviivoista (EBGL) antaman asetuksen (EU) 2017/2195 artiklan 18 mukaisesti siirtoverkonhaltijoiden on kuuden kuukauden kuluessa asetuksen voimaantulosta laadittava ehdotus reservipalvelun tarjoajia ja tasevastaavia koskevista ehdoista ja edellytyksistä. Ehdotuksesta on järjestettävä julkinen kuuleminen artiklan 10 mukaisesti.

Samana asetuksen artiklan 5 kohdan 4(c) mukaisesti sääntelyviranomaisen on hyväksyttävä siirtoverkonhaltijan artiklan 18 mukaan tekemä ehdotus ehdoista ja edellytyksistä.

Fingrid on valmistellut ehdotukset sähköjärjestelmän tasapainottamisen liittyvistä kansallisista ehdoista ja edellytyksistä sekä järjestänyt julkisen kuulemisen 27.4 - 1.6.2018 artiklan 10 mukaisesti ennen ehdotusten viimeistelyä ja lähettämistä sääntelyviranomaisille.

Julkisen kuulemisen aikana saadut lausunnot on arvioitu ja otettu huomioon ehdotusten viimeistelyssä.

Fingridin valmistelemat ehdotukset ehdoista ja edellytyksistä on jaettu neljään kokonaisuuteen:

- Ehdot ja edellytykset taajuuden vakautusreservin (FCR) toimittajalle
- Ehdot ja edellytykset automaattisen taajuudenhallintareservin (aFRR) toimittajalle
- Ehdot ja edellytykset manuaalisen taajuuden palautusreservin (mFRR) toimittajalle
- Tasevastaavien (BRP) ehdot ja edellytykset
 - Fingrid Oyj:n yleiset tasehallinnan ehdot
 - Fingrid Oyj:n yleiset taseselvityksen ehdot
 - Maksukomponentit ja maksujen määräytyminen

2 Tasehallinnan suuntaviivojen tavoitteiden huomiointi

Fingridin valmistelemissa ehdoissa ja edellytyksissä on EBGL-asetuksen artiklan 3 mukaiset tavoitteet huomioitu seuraavasti.

Kaikille reservitoimittajille on yhtäläiset ja tasapuoliset ehdot Fingridin ylläpitämällä reservimarkkinoilla, mikä edistää toimivaa kilpailua, syrjimättömyyttä ja läpinäkyvyyttä. Kaikille tasevastaaville on syrjimättömät ja tasapuoliset ehdot valtakunnallisessa taseselvityksessä reservikauppojen ja muiden taseselvitystietojen osalta.

Fingrid hankkii reservejä markkinapohjaisesti. Reservitoimittajien osallistuminen reservimarkkinoille on vapaaehtoista ja kukin toimittaja voi määrittää itse tarjoushintansa.

Reservien hankinnan rakenne varmistaa reservien riittävyyden kaikkina hetkinä ja samalla mahdollistaa kustannustehokkuuden sekä tehokkaan kilpailun tasapuolisten hankintaehtojen puitteissa. Reservimarkkinoiden yhdistämiseksi ja kaupankäynnin edistämiseksi siirtoverkonhaltijat voivat käydä kauppaa maiden välillä. Kotimaisten reservimarkkinoiden lisäksi Fingrid käy reservikauppaa muiden Pohjoismaiden sekä Venäjän ja Viron kanssa.

Fingrid on viime vuosien aikana kehittänyt reservivaatimuksia mahdollistamaan eri teknologioiden osallistuminen reservimarkkinoille. Pilottihankkeissa ja selvityksissä havaittuja markkinoille tulon esteitä on poistettu.

3 Implementointisuunnitelma

Ehtojen ja edellytysten voimaantulo:

Fingrid ehdottaa, että ehtoja ja edellytyksiä aletaan soveltaa kahden kuukauden kuluessa Energiaviraston vahvistettua kyseisen dokumentin, kuitenkin aikaisintaan 1.1.2019. Siirtymäaika mahdollistaa ehtojen ja edellytysten viemisen Fingridin ja reservitoimittajien sekä Fingridin ja tasevastaavien välisiin sopimuksiin.

Reaaliaikatiedon toimittamisen vaatimukset:

Tiedonvaihtovelvoitteet reaaliaikatiedon osalta määräytyvät sähkön siirtoverkon käyttöä koskevan verkkosäännön (SOGL) mukaisesti. Artiklan 40(6) perusteella laadittu KORRR (Key Organisational Roles Requirements and Responsibilities) määrittää EU-tason vaatimukset mukaan lukien 1 minuutin vaatimus tietojen lähetyssyklistä. SOGL:n ja KORRR:n pohjalta Fingrid laatii Käyttötoiminnan tiedonvaihdon laajuus -asiakirjan, jossa määritellään kansallisesti sovellettava tiedonvaihdon laajuus 18 kk SOGL:n voimaantulosta. Kunkin siirtoverkonhaltijan on otettava käyttöön KORRR:n velvoitteet.

Markkinatoimintojen keskeyttäminen suurhäiriö-, hätä- ja palautustilassa:

Sähköverkon häiriötilaa ja käytönpalautusta koskeva verkkosääntö (NC ER) sallii tietyin edellytyksin markkinatoimintojen keskeyttämisen suurhäiriötilassa, hätätilassa ja palautustilassa. Väliaikaiset keskeytykset voivat koskea mm. rajakapasiteetin antamista markkinoille sekä reservitarjousten toimittamista.

EBGL artiklan 18(2) kohta edellyttää, että tasehallinnan ehtoihin pitää sisällyttää NC ER:n nojalla mahdollisesti laaditut markkinatoimintojen keskeyttämistä ja keskeytysten aikaisia selvityksiä koskevat säännöt, kunhan ne on hyväksytty. NC ER:n mukainen markkinatoimintojen keskeytyksiä koskeva ehdotus on tehtävä 18.12.2018 mennessä, jonka jälkeen sääntelyviranomaisen tekee päätöksen asiasta kuuden kuukauden kuluessa. Näin ollen tässä vaiheessa tasehallinnan ehdoissa ja edellytyksissä ei ole otettu kantaa markkinatoimintojen mahdollisiin keskeytyksiin NC ER:n nojalla.

EBGL artiklojen 20, 21 ja 52 mukaisesti kaikkien siirtoverkonhaltioiden tulee 18.12.2018 mennessä antaa yhteiset ehdotukset eurooppalaisten reservimarkkinapaikkojen säännöistä sekä taseselvityksen harmonisoinnista. Näin ollen tässä vaiheessa

tasehallinnan ehdoissa ja edellytyksissä ei ole otettu kantaa eurooppalaisten markkinapaikkojen kehitykseen eikä taseselvityksen harmonisointiin EBGL:n nojalla.

4 Tasehallintaan liittyvien ehtojen ja edellytysten valmisteluprosessi

Fingridin reservitoimittajien ehdoissa ja edellytyksissä on huomioitu nykyiset voimassaolevat ehdot ja pohjoismaisten siirtoverkonhaltijoiden väliset sopimukset. Fingridin tasevastaavien ehdot ja edellytykset ovat nykyisen yhteispohjoismaisen taseselvitysmallin määrittelyjen mukaiset. Sidosryhmät ovat olleet mukana nykyisten reservitoimittajien ja tasevastaavien ehtojen valmistelussa.

Fingridin valmistelemia ehtoja ja edellytyksiä on käsitelty valmisteluvaiheessa Fingridin Käyttö- ja Markkinatoimikunnissa, joihin osallistuu sidosryhmiä muun muassa jakeluverkonhaltijoita ja joiden materiaalit ovat julkisesti saatavilla Fingridin Internet-sivuilla. Lisäksi ehdot ja edellytykset olivat konsultaation aikana esillä Fingridin sidosryhmätilaisuuksissa (Reservipäivä, Verkkosääntöfoorumi) ja eSettin Customer Committeessa.

EBGL:n mukaisia ehdotuksia eurooppalaisista reservimarkkinapaikoista on valmisteltu yhteistyössä muiden siirtoverkonhaltijoiden kanssa.

5 Julkinen kuuleminen – sidosryhmien lausunnot ja Fingridin arviointi

Fingrid on järjestänyt julkisen kuulemisen 27.4 - 1.6.2018 artiklan 10(5) mukaisesti.

Kuulemisen aikana saadut lausunnot on arvioitu ja otettu huomioon artiklan 10(6) mukaisesti.

Lausuntoja saatiin kolmelta osapuolelta. Kaikki lausunnot koskivat reservitoimittajien ehtoja ja edellytyksiä. Reservitoimittajien ehtoja ja edellytyksiä on päivitetty saatujen lausuntojen osalta ja lisäksi dokumenttien rakennetta on selkeytetty.

Tämän dokumentin liitteessä on esitetty kuulemisen aikana saadut lausunnot sekä Fingridin arviot ja perustelut niiden huomioisesta.

Liite Sidosryhmien lausunnot sekä Fingridin arviot ja perustelut